

abban a nyomasztó alárendeltségben a melynek révén Ausztria elárasztja iparával hazánkat; s gyökerében akadályoz meg minden ipari fejlődést. Nyers termékeink ki lesznek szolgáltatva az osztrák nagyipar kénye-kedvének.

Ködös bizonytalanságban élünk tovább, mely az iparfejlesztés és ipartermelés szempontjából felette káros. Jóllehet Kronfeld Zsigmond rózsás színekkel festi Magyarország gazdasági helyzetét, utolsó gondolata, amelyet mint egy becsületes ember nem akart visszatartani, nehogy áltassa súlylyal bírót szavaival a magyar társadalmat, az volt, hogy összehasonlítva magunkat a nyugati nemzetekkel, köztük Ausztriával így mi csak a kezdet kezdetén állunk.

Egy erőtlenség s szegény nemzetnek pedig micsoda beleszólása lehet a nagy európai koncertbe! Oda vagyunk fűzve a hatalmas német birodalom érdek szférájához; ahová az fordul, oda tekintünk mi is. Ausztriával szemben sem rázhatjuk le azokat a bilincseket, melyeket az önállóságunkra rakott, míg az gazdag lesz, mi pedig mellette régi szegénységünkben éldegélünk. Ausztriával szemben csak egy gazdag Magyarország veheti föl a harcot; különben meg kell elégednünk azokkal a mörzsengedményekkel, melyekben másfél évi kemény harc után részesítettek.

Magyarország gazdagodása pedig az önálló vámterület alapján következhetik be legsikeresebben. Kezdetben szokatlan lesz, mint a rügynek, melyet, mikor keresztül törí magát a fa vastag réte-

gén, nem a napsugár éri, hanem szél csap meg. Nem tesz semmit! Jöjjön a dér, lesz ott napsugár is; pacskoljon a vihar, lesz ott harmathullás is.

Ha felállítjuk a vámsorompókat, mind Ausztria mind Magyarország a bevitt anyagokat meg fogja adóztatni. Ha Ausztriának a vámnál fizetni kell, az amugy is megfizetett tárgyakat drágábban adja. Drágább lesz a pakfon kánál, az olló, kefe, gomb, keztyű. De csak egy időre! A felemelt árak miatt nem vásároljuk a külföldi portékát, hanem rákényszerítenek, hogy saját iparunkat fejlesszük. Ez lesz a legnagyobb haszna az önálló vámterületnek: iparunk fejlődése és ennek nyomában kereskedelmünk fellendülése. Ujabb két forrás, melyből nemzeti existenciánk nem cseppenként kapja az üdítő italt, hanem hatalmas méretekben.

Mi eddig még mezőgazdasági állam vagyunk. De mint kell félnünk, ha akkor mikor a termés még lábon áll, az ég alján szürke felhők jelennek meg. Essék egy hétig az eső, mikor napsugárra lenne szükség s mi a gazdasági tönk szélén állunk. Legyen a termés gyenge, itt a Duna és Tisza között jaj kiáltásokat hall az ember. De ha mezőgazdaságunk mellett van kifejlődött iparunk és kereskedelmünk, nem vagyunk kitéve annyira a sors szeszélyének. Ha egyik évben nem is jő be annyi a búzából, az ipari fejlettség a hiányt mindig pótolni fogja.

Mindez csak egy kiragadott gondolat az ezernyi argumentumból, mely az önálló vámterületet támogatja. A hírlapi diskussio vagy a népgyűlések során

majd bővebben megismerkedünk az önállóság eszméjével; s ha megismerjük, bizony mondom, meg is fogjuk szeretni. A nagy Széchényi is a gazdaságilag önálló és megizmosodott Magyarországot álmodhatta az ő álmólátásaiban s erre vonatkozólag mondotta: Magyarország nem volt, hanem lesz!

Lukácsy István.

Milyen legyen az új választási törvény?
Kelemen Béla országgyűlési képviselő ma a Ház indítványkönyvébe az alábbi indítványt jegyezte be:

Utasítsa a Ház a kormányt, miszerint a választási törvény revíziójáról a törvényjavaslatot a következő fő elvek alkalmazásával és érvényre juttatásával terjeszse be:

I. (Első főelv.) Cselekvő választó joggal birjon minden teljes koru, szellemi és morális képtelenség által nem korlátozott állampolgár.

1. aki vagyona vagy jövedelme után állami adót fizet;

2. tekintet nélkül az adófizetésre, aki a fegyveres erő sorhadánál tényleges szolgálati kötelezettségének eleget tett és jelenleg mint tartalékos, póttartalékos, szabadságolt állományu vagy szolgálati viszonyban lévő katonai védkötelezettség, avagy mint I., illetve második osztályu népfelkelő népfelkelési kötelezettség alatt áll;

3. tekintet nélkül az adófizetésre és a hadkötelezettségi viszonyra, aki magyarul írni és olvasni tud.

II. (Második főelv.) A kerületi központokban való szavaztatás rendszerének mellőzésével hozasson be a községenként, illetve körjegyzőségenként történő nyilvános szavazás módja.

III. (Harmadik főelv.) A választókerületek száma törvényhatóságokint az állam hivatalos nyelven beszélő, vagyis a magyarul tudó összes lakóság számarányához képest az országos átlag száma alkalmazásával állapitassék meg

„A kezdeti szakában levő tüdővész minden klimában meggyógyulhat, a beteg hazájában is. Bizonyos éghajlati vidékek elsőbbséget érdemelnek ugyan némely esetek számára, de a kedvező klimaviszonyok hatása szigorú orvosi felügyelet és gondozás nélkül többnyire elégtelen. A beteg vak bizalma a „gyógyító“ éghajlatban: gyakran vezet bal lépésekre, a baj rosszabbodására. A gümős bántalomban szenvedők legnagyobb részére határozottan az intézeti kezelés javallott s (mivel ezt a vagyontalan betegnek csak a közjótékonyosság teheti hozzáférhetővé) minél nagyobb számú népszanatórium felállítása nemzeti szükség a tuberkulózis gyógyítására, hogy a pusztító kór korlátozható s majdan kiírható legyen.“

A német „kaiserliches Gesundheitsamt“-nak már módjában volt 1899-ben 20 szanatóriumból állítani össze az ott elért gyógyítás eredményeit. Kitünt, hogy 2589 inté-

zetileg kezelt beteg közül 84·6% meggyógyult vagy jelentékenyen javult, a betegek 65·7%-a mindennemű foglalkozásra nézve visszanyerte munkaerejét, azonfelül 6·5% más, a régihez képest egészségesebb munkakör számára vált teljesen dologra alkalmassá s még további 12·8% részleges munkabíráhatóságot ért el.

Ennél bizony alig várható szebb eredmény egy eddigelé halálosnak tartott betegség gyógyításában.

Épitik is művelt országokban mindenütt a jótékony tüdőszanatóriumokat, hogy a vagyontalan polgártársakról kettős nyomorukban gondoskodás történjék, hogy a jómódu osztály, midőn jótékonyt cselekszik, egy szersmind védekezhessek is a sorvadás kórjának terjedése ellen.

Németországnak ma 30 népszanatóriuma áll működésben s 27 pedig építés alatt van. Amerikában 25 szanatórium van készen

tüdőbajosok (nagyreszt vagyontalan betegek) gyógyítására; Belgium, Dánia, Franciaország, Hollandia, Olaszország az alkotás terére léptek ez irányban, Angolországnak meglevő számos intézete mellé njak emelkednek, Oroszországban nem kevésbé élénk a mozgálm.

Ausztria külön vaskos fűzetben ismertette a berlini kongresszuson az ő tüdőszanatóriumát (Alland, Bécs közeleiben), mely nagy arányaival, pazar berendezésével valóban becsületére válik a császárváros polgárai bőkezűségének.

Norvégia ilyenmü intézeteit szép előadásban ismertették a berlini kongresszuson, sőt a harc tépte spanyolok is előállhattak vele, hogy Valencia közelében megnyitották első szanatóriumukat, „Porta Coeli“-t.

Mindenütt kezét fog a társadalom, államkormányzat és a városok hatósága széles e föld művelt népeinél a tuberkulózis ellen.

 JOÓ-FÉLE
VIZGYÓGYINTÉZET
A GÖZFÜRDŐ TELEPÉN.

Gyógymódok: vizcúra: ülő-felfürdők, ledörzsölések, massage, szénsavas fürdők (nauheimi cura).

Javalva: ideggyengesség, = álmatlanság, ideges főfájás, szédülésnél, idegfájdalmaknál, emésztési zavaroknál, a szív és véredények megbetegedéseinél (nauheimi cura).

Részleges és teljes villanyos fényfürdők specificus és biztos gyógymód rheumatismus ellen. Nagyon mérsékelt árak!

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése

— Saját tudósítónktól —

Jakabffy elnök háromnegyed 11 órakor nyitja meg az ülést.

A jegyzőkönyv felolvasása után

Papp Zoltán napirend előtt szól a honvédelmi miniszternek a magyar ifjakhoz kibocsátott felhívása ügyében. Ebben a felhívásban azt mondja, hogy a felvételi vizsgát német nyelven kell letenni. Ismernie kell továbbá a magyar ifjaknak a XIX. század osztrák irodalmát. Mi közünk nekünk az osztrákok irodalmához? Közbenjárt a honvédelmi miniszter ennek a tantervnek a megállapításánál? És ha nem járt közbe, miért türi azt, hogy ilyesmit oda becsempésszenek.

Nyiri Sándor: A közös akadémiában a felvételi vizsga a német. Ez igaz! És ez így is fog maradni. Magyar a felvételi nyelv az alsó főreáliskolákban és hadapródiskolákban. Az akadémiában azért német a felvételi nyelv, mert oda a polgári életből lépnek az ifjak. Magyarul ezek az ifjak ugyanis tudnak, mert hiszen érettségiztek. Ezeknek az ifjaknak magas műveltségre kell szert tenniük és ezért nem szabad őket elzárni kínai fallal. (Nyugtalanosság a baloldalon.) Az akadémiákon az első évben tanítják a magyar nyelvet és irodalmat. Beismeri, hogy az osztrák irodalom helytelen kifejezés, mert osztrák nyelv nincs; német irodalmat kell ezalatt érteni. Megemlíti, hogy a középiskolákban szintén tanítják a német irodalmat.

Nem akarják germanizálni az ifjakat s szomorú is lenne, ha ilyen nagy ifjakat germanizálni lehetséges volna; ne sajnáljuk őket, hanem mondjuk rájuk: hadd hulljon a férgese. (Tetszés a jobboldalon.)

Papp Zoltán: *Nyiri* nem találta fején a szöveget. Az osztrák irodalomról ott szándékosan van szó. Ha mindenáron műveltté akarják őket tenni, tanítsák a francia vagy német irodalmat. A miniszter beszédéből azt látja, hogy Bécsből dirigálják. (Ugy van! Ugy van a baloldalon.)

Angolország a walesi herceg elnöklete alatt alakítja meg a gümös betegség korlátozására »nemzeti szövetség«-ét, Oroszországban a cár maga is bőkezűen alapít tüdőgyógyító intézeteket; egy Bleichröder 1 millió márkát, egy bécsi Rothschild 100,000 frtot áldoz vagyontalan tüdőbajosok intézete létesítésére; az orosz birodalomban templomi gyűjtést engedélyez e célra a szinódus, — Valencia munkásai pl. keresményöknek minden pesetája után önként felajánlottak egy-egy centime-ot a »Porta Coeli« szanatórium alapjára.

1897. májusában alakult meg Budapesten Korányi Frigyes kezdeményezésére a »Szegénysorsu tüdőbetegek Szanatórium Egyesülete.«

Az egyesület első céljával egy mintatüdőgyógyító intézet felállítását tüzte ki vagyontalan tüdőbajosok számára Budapest közepében. Ez első alkotását, az »Erzsébet királyné szanatórium«-ot, a székes főváros törvényhatósága nagylelkűségéből, a budakeszi szép erdőszélességben 24,000 négyszögölnyi területen 1901. évben létesítette is s ma már áldásos működését folytatja.

Hazafias, bölcs áldozatkészsége ezzel ott-

Nyiri Sándor: visszautasítja azt a feltevést, mintha ő Bécsből leckéket kapott volna. Ilyet gondolni sem szabad egy magyar felelős miniszterrel. (Tetszés a jobboldalon.) Az osztrák irodalom kifejezése helyett a németet fogja használni.

Papp Zoltán: Fentartja hogy a magyar politikát Bécsből dirigálják.

Visontai Soma napirend előtt szavát teszi. A Goluchovszky külügyminiszternek az olasz külügyminiszterrel való feltűnő találkozását *Tisza István* miniszterelnök megnyugtató válasza után az elnök javasolja, hogy a napirenden lévő »további teendők iránti intézkedés« pontot, mint tárgytalant hagyják ki. *Babó Mihály* hozzájárul az elnök javaslatához, de kéri, hogy a parlamenti bizottság jelentését tüzzék napirendre. Gróf *Tisza István* megígéri, hogy mihamar az égetően sürgős ügyeket letárgyalják, erre is rátérnek. Utána még *Olay Lajos* beszélt, aki a bizottság jelentésének azonnali letárgyalását követeli. *Tisza* ragaszkodik előbbi álláspontjához. *Madarász József* és *Okolicsányi László* felszólalásai után a Ház az elnök javaslatát elfogadta.

Hegedüs Sándor az amerikai lapoknak a kivándorlásra vonatkozó riasztó adatai folytán interpellálja a miniszterelnököt.

Tisza István válaszában kilátásba helyezi, hogy a legközelebbi napokban bocsájtja ki a kivándorlási törvény végrehajtására vonatkozó rendeletet. A végrehajtáshoz nem kell újabb tisztviselői kart szervezni, csupán a meglévő két hivatal mellé még egynek szervezése válik szükségessé.

Elnök ezután az ülést bezárta.

A Bács-Bodrog vármegyei Történelmi Társulat közgyűlése.

Huszonegyedik évi rendes közgyűlését tartotta megyei Történelmi Társulatunk ápr. 10-én Zomborban.

Kozma László elnök, költői gondolatokban gazdag, lendületes beszéddel nyitotta meg a gyűlést.

hont adott a főváros és az ország vagyontalan tüdőbajosai első gyógyuló kelyének.

Miután az, a ki a vagyontalan tüdőbajos beteget gyógyuláshoz segíti, nemcsak jót cselekszik, hanem üdvözet is lesz önmagára nézve: mivel hogy könyörület ez ügyben önvédelem is!!

Mert a sanatóriumban ápolt szegénysorsu tüdőbajos nemcsak megjavul és meggyógyul, hanem elsajátítja a higiénés életmód szabályait, megtanulja miként keljen élni, hogy betegen se hozzon veszedelmet környezetünkre, a velünk egy házban, egy utcán, egy községben lakókra.

Nevelőintézet is a sanatórium egyszersmind, még pedig a legtöbb eredményt ígérő, mert gyakorlatilag oktató iskola, melyben mint ilyen, egyik legjobb védőfegyverünk is a tüdővész terjedése ellen.

Adja Isten, hogy városunk nemes tanácsa és társadalma minél előbb ajándékozza meg — a saját érdekében is — városunk szegény és igen nagy számú tüdőbajosait, például a tölgyfásban emelkedő kis sanatóriummal, a honnan a kikerült gyógyultak és hozzátartozóik áldva emlegetnék a ma élők áldásos tevékenységét.

Az elnöki megnyitó beszéd hatása alatt *Latinovits Pál* főispán, társulati választmányi tag indítványára *Kozma Lászlónak*, a társulat nagyérdemű elnökének egyhangú lelkesedéssel teljes elismerését és jegyzőkönyvben kifejezett köszönetét nyilvánította a közgyűlés. Majd a Muzeumok és Könyvtárak Országos Főfelügyelősége üdvözlő iratát olvassa föl a titkár.

Trencsény Károly titkár vázolta azután a társulat múlt évi működését. Jelentéséből kiemelendő, hogy *Zsák J. Adolf*, nagyváradi fölszentelt lelkész, társulati működő tag, ki ez idő szerint Rómában a vatikáni levéltárban történelmi buvárlatokkal foglalkozik, a társulat fölkérésére a Bács-Bodrog vármegyére vonatkozó adatok után is kutat, s kutatása eredményét a társulat évkönyvében fogja közzétenni.

Ezután a választások ejtettek meg, melynek eredménye a következő: Elnök: *Kozma László*, alelnök: *Latinovits Géza*, titkár: *Trencsény Károly*, másodtitkár: *Trischler Károly* ügyész: *dr. Grüner Samu*, pénztáros: *Buday Gerő*, muzeumőr: *Horváth János*. A választmányt a közgyűlés néhány új taggal frissítette föl, megválasztván *Ciráky Gyula* (Gombos), *Evetovics János* (Bács) és *Gubitza Kálmán* (Bodrogmonostorszeg) buzgó működő tagokat. *Roediger Lajos* a választmányi tagságot nem fogadván el, maga helyett *Véteszi Károly* jeles író ajánlotta, kit is a közgyűlés egyhangulag megválasztott. *Roediger Lajosnak* működéséért jegyzőkönyvi elismerés és köszönet szavaztatott.

A mindvégig érdekes tárgysorozatnak kiváló pontja volt *Ciráky Gyula* működő tagnak tanulmánya a bácskai ugynevezett római sáncokról, melyet a szerző helyett *Roediger Lajos* olvasott föl.

Az elnök záró szavai után, melyekben megköszönte a szives érdeklődést és kitartó figyelmet, a közgyűlés tagjai az új helyiségekben elhelyezett muzeum megnyitására indultak. *Roediger Lajos* volt muzeumőr, ki érdemes működését a legméltóbban fejezte be ez ünnepély lehetővé tételével, — szakszerű és érdekes előadás kíséretében sorba bemutatta a muzeumnak 14 szekrényben példás rendben s izléssel kiállított ősrégészeti, numizmatikai, néprajzi, kegyeleti stb. tárgyait s ezzel a Bács-Bodrog vármegyei Történelmi Társulat muzeuma — régi óhajta teljesülve vele — megnyitott az érdeklődő közönségnek

Az ipartestület előljárósági ülése.

A helybeli ipartestület ujonnan választott előljárósága tegnap este tartotta meg *Pausits János* elnöklete alatt alakuló ülést.

Elnök az új előljárósági tagokat üdvözölve, kéri őket, hogy a testület és az iparosok érdekeit lehetőleg mozdítsák elő. Ezután felhívja az előljáróságot az alelnök megválasztására. Alelnökül 16 szavazattal *Mayland György* választott meg *Moldoványi József* ellenében, aki 9 szavazatot kapott. Könyvtárnokká *Arnold Pál*, segédkönyvtárnokká *Flesch Gyula*, gazdákká *Nagy Pál* és *Kalmár Rókus* választottak meg. Könyvtári bizottsági tagok *Pausits János* elnöklete alatt a két könyvtárnok, *Moldoványi József*, *Gönczy Károly*, *Kunszabó Mihály* és *Sefcsics Lajos* lettek. Társalgói békebirósági tagok *Mayland György* elnöklete alatt *Szaghmeister Gyula*, *Vida István*, *Hosszmann János*, *Flesch Gyula* és *Kunszabó Mihály*. Iskolai bizottsági tagok

Moldoványi József, Deák István, Hermann Frigyes és Hammang József.

A Budanovics-féle 200—200 kor. iparos ösztöndíjra ajánlottak: az elsőre Bogdanovics Elek, Balás piri András és Szabó István. A másodikra: Balás piri András, Szabó István és Kolter Dániel. A harmadikra: Szabó István, Kolter Dániel és Vojnics Bózsits Antal. A negyedikre: Kolter Dániel, Vojnics Bózsits Antal és ifj. Januskó Pál. Az ötödikre: Vojnics Bózsits Antal, ifj. Januskó Pál és Sümegi András. A hatodikra: Sümegi András, Vő Mihály és Mendl Gyula.

Felolvastatták a szegedi ipartestületnek átirata a kerületi iparos nyugdíjgyesület létesítése tárgyában. Erre vonatkozólag az előjáróság elhatározta, hogy azon időre, midőn a szegedi ipartestület két kiküldötte Szabadkára érkezik, az iparosokat és kereskedőket egy értekezletre megfogja hívni.

A szegedi kereskedelmi és iparkamarának azon átirata, amelylyel értesíti a kamara az előjáróságot, hogy a múlt évben rendezett kerületi segéd és tanonc munka kiállítás rendezése körül kifejtett ügybuzgó tevékenységért a kereskedelmi miniszter elismerését fejezi ki, tudomásul vétetett.

Végül felolvastatták a nagykanizsai ipartestületnek átirata, melyben értesíti az előjáróságot, hogy az ipartörvény revíziója tárgyában f. évi április hó 24-ére az összes ipartestületeket Budapestre egy nagy értekezletre hívta egybe, mely alkalommal Mukics Simon országgyűlési képviselő vezetése alatt a keresk. miniszterhez egy memorandumot fognak benyújtani és felkéri az előjáróságot, hogy ezen értekezleten magát kiküldöttek által képviselje, Ezen átirat folytán az előjáróság a testület képviselőjében Pausits János elnököt, dr. Reisner Lajos iparhatósági biztost, Mayland György alelnököt, Moldoványi József, Deák István, Andrassy György és Hermann Frigyes előjárósági tagokat küldte ki és erről a nagykanizsai ipartestületet értesíteni rendeli.

H I R E K.

— **A kalocsai érsek állapota.** Kalocsáról érkezett jelentés szerint *Császka* érsek állapotában kedvező fordulat állott be, olyanira, hogy az agg egyházfejedelem most már több óráig tartó sétákat tehet.

— **Kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Mátyás* Emma okleveles tanítónőt a titeli állami elemi iskolához tanítónővé kinevezte.

— **Hivatalvizsgálat a bíróságnál.** *Fabinyi* Ferenc, a szegedi kir. ítélőtábla elnöke, titkára dr. Elekes Gyula, kíséretében ma Szabadkára érkezett és megkedte a helybeli, törvényszéken és járásbírószágon a hivatalvizsgálatot, amely előreláthatólag 8—10 nap tart el. — Dr. Polgár József, a törvényszék elnöke, aki jelenleg a topvlyai kir. járásbírószágnál tart hivatalvizsgálatot, a napokban hazaérkezik.

— **Zombor város közgyűlése.** Zombor város törvényhatósági bizottsága is üdvözli Gromon Dezső államtitkárt királyi kintüntetése alkalmából. *Duchon* Béla és *Bikár* Vazul volt tanácsnokokat tb. tanácsnokokká, *Vuits* György volt pénztárost pedig tb. pénztárossá nevezte ki a főispán. Mindhárom nyugalmazott tisztviselőnek működésükért a közgyűlés jegyzőkönyvi köszönetet szavazott. A Schweidel-szobor helyéül a járásbírószágon épületével szemközt eső park közepe lett kijelölve.

— **Ügyész választás.** Dr. *Taussig* Izsó lemondása folytán a közgazdasági banknál üresedésbe jött másodügyészi állásra a pénzügyintézet igazgató választmánya egyhangulag

dr. *Geréb* Mihály helybeli gyakorló ügyvédet választotta meg.

— **Gyula napja.** Városunk társadalmának számos közismert és köztiszteletben álló tagja ünnepelte tegnap névnapját. *Törley* Gyulát és dr. *Vojnich* Gyulát társadalmi és közgazdasági életünk e két önzetlen és nagy tevékenységű faktorát a tisztelők és jó barátok seregestől keresték fel vendégszerető házukban. Nemkülönben *Birkáss* Gyula, dr. *Békeffy* Gyula ügyvédek, *Alapfy* Gyula máv. ellenőrt, *Váli* Gyula v. mérnököt, dr. *Kanyó* Gyulát a szt.-györgyi plébánia lelkészét igen sokan üdvözölték.

— **Esküvő.** Dr. Kuzman József szegedi orvos leánya Ilonka és Schaffer Márk bajai gyáros vasárnap délelőtt 11 óra körül esküdtek egymásnak örök hűséget a szegedi zsidótemplomban. Az esküvőt előkelő közönség részvétele mellett tartották meg.

— **Orvosi kinevezés.** A székes-fővárosi főpolgármester dr. Milkó Vilmos segédorvost a balparti kórházakhoz kinevezte, illetve ebbeli állásában megerősítette.

— **A m. á. v. altiszti kör közgyűlése.** Az előző évekénél is nagyobb érdeklődés mellett tartotta ma a szabadkai m. á. v. altiszti kör ez évi rendes közgyűlését, amelyen a tiszti kar választása is megejtetett. A közgyűlés *Pitrolffy* Béla ellenőr állomásfőnököt és *Esztergyály* Dezső ellenőr vezénylő tisztet az egyesület tiszteletbeli tagjaivá választotta. Az évi jelentés egyhangulag tudomásul vétetett, ugyancsak a számvizsgáló bizottságé is. A jövő évi költségvetés megállapítása után a választásokra került a sor, amelyeknek eredménye a következő: Elnök: Borza Antal 101 szavazattal, II. elnök: Bagó István 92, Alelnök: Tankó József 90, II. alelnök: Csathó István 58, Titkár: Neumann Adolf 94, Jegyző: Hutka Jenő 89, Körgazda: Szilágyi József 62, Pénztárnok: Kolter József 80, Ügyész: Dr. Fischer Jákó 78, I. Könyvtárnok: Weszelovszky Ernő 106, II. Könyvtárnok: Palotai Béla 92 szavazattal. Ellenőrök egyhangulag: Kocsis Lajos, Major János, Óláh Ágoston, Boros Sándor. Számvizsgáló bizottság: Roskovetz 100, Berkó 106 Kovács 104, Választmányi tagok egyhangulag: Anti István, Arandás Péter, Bauer Károly, Bécs Jakab Ceglédi József, Égető Lajos, Emich János, Fecske Ferenc, Gallavarsching Károly, Garai Mátyás, Halmos Béla, Halma Mihály, Hajdu István, Józsa József, Juhász István, Kovács István II. Kovács István XII. Krist János Liptai Vince, Lovász Lukács, Lichtner Lajos, Makó Lukács, Mester István, Molnár János, Rózsa István, Rác József, Rádi József, Szabó Mihály k. m. Sente Gergely, Váradi István, Wagner Kálmán, Weisz Márton.

— **Eljegyzés.** Weidinger Lajos kereskedő eljegyezte Loschitz Ella kisasszonyt Loschitz Sándor bezdáni földbirtokos leányát.

— **A gázgyár mizériái.** Sok baja van a városnak a gáztársulattal, mert már több ízben kellett pénzbüntetést alkalmazni a gyárvezetőség ellen a világitási idő be nem tartása és a világitásnál alkalmazott városi közegekkel való bánásmódja miatt. Most pedig a gyakori rendellenességeket azzal tetőzte a gyár vezetősége, hogy a szennyvizet, amelyet a gázkészítésnél lecsapóznak, a palicsi tóba bocsátatja, holott e célra külön terület van a gyár részére fentartva. A tanács a szennyvizből felküldött a megvizsgálásra alkalmas mennyiséget a halászati felügyelőség-

hez. A központi vegyelemző intézet a megvizsgálás után azt véleményezte, hogy a szennyvizben foglalt anyagok a halakra feltétlen mérgező hatással vannak. Ennélfogva a tanács mai ülésében a khiágási eljárási megindítását rendelte el a gázgyár igazgatósága ellen és az augszburgi központi gáztársulattal is tudatta a helybeli állapotokat.

— **Halálozások.** *Bikár* Vazulné szül. Masirevits Alexandra f. hó 10-én életének 58. évében Zomborban elhunyt. — *Weingang* Jánosné szül. Darázi Flóra, *Weingang* János polgári iskolai tanár neje Apatinban 41 éves korában elhunyt. Temetése 11-én ment végbe nagy részvét mellett. A megboldogult, aki egész életén át a jótékonyág mezején munkálkodott, végrendeletileg a zombori árvaház részére 10.000 koronát és a Szilágy község templomának 2000 koronát hagyományozott.

— **Megőrült urí nő.** *Bruck* Ignáczné helybeli ügynök neje, a kit már egy ízben mint gyógyult elmebetegét bocsájtottak el a lipótmezei tábolydából, tegnap ismét kitört az elmezavar. Már a délután folyamán a Nemzeti kávéházban és az utcán magára vonta a figyelmet viselkedésével. Állítólag férjét és gyermekét is bántalmazni akarta, mire hozzátartozói a mentőket hívták, a kik a szerencsétlen urí asszonyt a közkörház megfigyelő osztályára szállították.

— **Asphalt járda a szegedi uton.** *Tipka* Antal és társai szegedi uti telektulajdonosok kérvényt nyújtottak be a tanácshoz a vasuti aluljárótól a villamos vasut mentén asphalt járda lerakása iránt. A kérvényezők az asphaltozás költségeit a rendes törlesztéses módon hajlandók fedezni. A tanács a kérelem felett a legközelebbi tanácsülésen fog határozatot hozni.

— **Gubóbevéltás.** A kelebiai selyemgubó beváltó állomásra dr. *Bíró* Károly polgármester *Balás* piri Kálmán tanyai tanítót ajánlotta a selyemtenyésztési felügyelőségnek gubóbevéltóul.

— **Az építő munkások sztrájkja.** A mai nap sem hozta meg a békét a helybeli építő munkások és munkaadók között. A sztrájkolók a munkaidőre vonatkozó követeléseikből nem hajlandók engedni, bizva a központi szövetség segítségével, a melylyel hosszú ideig ellehetnek munka nélkül. A vállalkozók ma kijelentették, hogy ha a sztrájkolók péntekig nem állnak munkába, akkor a fővárosból és a vidékről hoznak munkásokat.

— **Szövetkezeti megbizott.** A vas- és fémmunkások országos központi szövetsége tudatta városunk polgármesterével, hogy a szakegylet szabadkai csoportjánál *Hamburger* József a megbizottja.

— **Iskolafelszerelések átadása.** A suplyáki, kliszai, sebesicsi, alsó tavankuti, bajai szöllőkbeli, radonováci, csikeriai, alsó ludasi és verusicsi tanyai iskolák felszerelését az iskolaszéki kiküldöttek és a mérnöki hivatal közegének jelenlétében ma vette át a gazdasági ügyosztály vezetője Sipos Károly vállalkozótól.

— **Névmagyarosítások.** *Pudler* Zsigmond helybeli lakos „Pártos“-ra és *Joszincsev* Pál csurogi lakos „Józseffi“-re változtatták belügyminiszteri engedéllyel családi neveiket.

— **Uj államfogoly.** Az igazságügyminiszter párviadal vétsége miatt Gyarmathi Emil bajai gyógyszerész 3 hónapra a szegedi államfogházba utalta.

— **Az osztályosorsjáték** mai húzásánál a következő nagyobb nyereményeket soroltak ki:

15.000 koronát nyertek: 241 99644.

10.000 koronát nyert; 71446.

5000 koronát nyertek: 16556 64654 94649.

2000 koronát nyertek: 2894 3106 6427
12336 16251 20753 20866 25817 28695
20885 37638 49373 51179 59433 71992
77581 79557 92962 96445 104288 106583.

A többi kihuzott számok 1000, 500 és 200 koronát nyertek.

— **Állásokat** nyerni legbiztosabban csakis az »Országos Általános Pályázati Hirlap« útján lehet, mely az állástadókkal való közvetlen összeköttetése folytán leggyorsabban ad hirt, az összes betöltendő állásokról. Az állástadók is nagyobbrészt e lap útján töltik be a megüresedett állásokat. Minden számban számos állami, közigazgatási, magántisztviselői, gazdasági, hivatalszolgai, pénzügyőri, kereskedelmi, könyvelői, üzletvezetői, orvosi stb. állás van a feltételek és teljes címek kiírásával. Ingyen melléklete a »Jegyesek és Házasulandók Lapja« melynek segítségével házassági célból könnyen, gyorsan ismerkedni lehet. Előfizetési ára 1/4 évre 4 kor., egyes szám 40 fillér, mely levélbélyegben küldhető. Kiadóhivatal: Budapest, Erzsébet körút 18. Képviselők fiókkiadóhivatalok vezetésére, (minden nagyobb vidéki városban kerestetnek.

— **Házassági** célból ismerkedni legbiztosabban lehet »Házasulandók Lapja« útján, ma, mikor a társas érintkezés, ismerkedés annyira meg van nehezítve, legcélszerűbb egy ilyen lap útján ismeretséget szerezni, mely házasulandók között az egész országban és külföldön is elterjedt. Számos házassági ajánlatot férfiakról, különböző hozományú nőktől tartalmaz. Száma 40 fillérért küldetik az »Országos Pályázati Hirlap«-pal együtt, mely utóbbi tartalmazza az országban megüresedett összes állásokat, pályázatokot. Kiadóhivatal: Budapest, Erzsébet-körút 12.

Az Azra.

A szultánnak szép leánya
Minden este fel-alá jár,
Lenn a kertfi szökőkútnál,
Locsogó vizek zajánál.

Minden este egy rab ifju
Túnt fel a királyleányunk,
Minden este ott a kútnál,
Minden este halaványabb.

A hercegnő egy ily estén
Oda lépve, kérdi tőle:
— Szólj rab ifju, hogy neveznek?
Nemzeted, hazád miféle?

— Jemennek hívják hazámat,
Engem pedig Mohamednek,
Azon azrak nemzetéből,
Kik meghalnak, ha szeretnek.

Pataj Sándor.

SZINÉSZET.

Szerb színész.

Folyó hó 12-én vagyis kedden adták itt először a szerb színészek a „Revizor“ című vigjátékot. Irta Gogol Miklós orosz író. oroszról fordította Todorovics Péter. A darab taláiban jellemzi a mult századbeli orosz közigazgatási állapotokat, de minálunk is

lehetett alkalmazni közigazgatási mizériáink illusztrálására az elmult időkben. — Tartalma röviden ez: A város polgármestere (Dobrinovics) megtudja valahogyan, hogy eljön a városba a „revizor“ (valami felsőbb hatósági ellenőrző közeg). Nosza lett erre zavar és félelem a város vezetőiben. A polgármester, az iskolai gondnok (Dinics), a kórházi gondnok (Nikolics), a bíró (Stojanovics) és a posta kezelő (Vaszilyevics) tanácskoznak, hogy miképen palástolják el a hanyagságukat. E közben megtudják, hogy valami pétervári hivatalnok (Matejics) már két hét óta a nagyvendéglőben inkognitó tatózkodik, ez persze — nézetük szerint — nem lehet más mint a revizor, aki csak azért bujt az ismeretlenség homályába, hogy annál jobban kiismerhesse a város asszonyait, — Egy másik jelenetből pedig megtudjuk, hogy ezen revizornak vélt egyén egy kisebbrendű pétervári hivatalnok, ki utazása közben elkártyázta a pénzét és már három hete a vendéglős kegyelemkenyerén él szolgálójával (Dusanovics) együtt. Persze a polgármester a vélt revizort megnyeri, hogy ő hozzá költözködjék és innentől kezdve a darab érdekesnél érdekesebb jelenetekkel mulattatja a közönséget. A vélt revizornak mutatják a várost, dicsérik a közigazgatást és saját ügybuzgóságukat, mindenfelé vendéglük a szolgálójával együtt, pillanatnyi pénzbeli zavarán kölcsönökkel segítik, deputatiókkal, a szegények panaszszal járulnak elébe. A »revizor« ur pedig jól érzi magát, a polgármester leányának a kezét is megkéri. Van erre újból boldogság a városban, különösen a polgármester házában, a ki már generálisnak képzei magát és kezdi lenézni a többi tisztviselőket, és alig akarják elhinni, midőn arról értesülnek, hogy a „revizor“ ur megugrott és hogy valamennyit rászedte. Bár bonyodalom és cselekmény nincs sok a darabban, de annyira jellemző a közigazgatási alakokra és a közigazgatás viszasságaira, hogy valóban mesteri kézre vall. A ház majdnem a zsufolásig telve volt, sokat neveltünk, de az egész darabból látszik a szerző intentioja, hogy nem nevetetésünkre írta, hanem hogy okuljunk belőle. — Jók voltak még mint földesurak Bakalovics és Szpaszics, a női szereplők közül kitűntek Todoszicsné (polgármester neje) és Dobrinovicsné (polgármester leánya). Csütörtökön a „Nebántsvirág“ kerül színre.

B.

SPORT.

A Sport egyesület kirándulása. A szabadkai Sport egyesület pünkösdi kirándulást rendez Aradra május 21-én, mikor is a magyarországi torna egyesületek szövetsége rendezti ott nagy országos versenyeket. Felhivatnak tehát a Sz. S. E. ügy nő, mint férfi tagjai kik ezen versenyeken résztvenni óhajtanak, hogy legkésőbb f. hó 17. déli 12 óráig a sport egyesület helyiségében jelentkezzenek. Az utiköltség oda-vissza 4 kor. 60 fillér. Indulás május 21-én lesz.

TÖRVÉNYKEZÉS.

A hitelező vádja.

Pfeifer Pál bajmoki kereskedőnek Kovács Sándor géplakatos és felesége 570 koronával tartoztak árukért, a mely összegre a hitelezőnek váltót adtak. A váltó lejáratát néhány nappal megelőzőleg az adós házastársak a tulajdonukat képezett házat és telket Évi Ferencz nére ruházták át telekkönyvileg, minek folytán a hitelező adósait és az új tulajdonost család miatt feljelentette.

Az ügy ma került a büntető törvényszék tanácsa elé, a melyben *Marián* Miklós elnökölt. A bizonyító eljárás során beigazolást

nyert, hogy Kovács és neje Évinének is adósai voltak és az eladásból semmiféle anyagi előnyt nem nyertek, továbbá, hogy a panaszos követelése még ekkor nem járt le és beperesítve sem lett. Ennek alapján a kir. törvényszék mindhárom vádlottra *felmentő* ítéletet hozott.

A közönség köréből. Kérelem a hatósághoz.

A főgymnasiummal szemben, a keskeny Mihály utcában van egyik fiaker állomásunk.

Ugy a tanintézeti igazgató mint ezen utca több lakója közbenjárt, hogy a fiaker állomás onnan elhelyeztessék.

Hatóságunk méltányolva azon okokat, melyek az elhelyezést szinte megkövetelik: hónapokkal ezelőtt elhatározta, hogy az állomást a Hungaria elé teszi át.

Dacára ennek még mindig ezen szűk utcában tanyázik reggeltől éjfélig 15—20 fiaker, bűzt terjesztve az *aszfalt nélküli* talajból és veszélyeztetve az utcákbn lakók egészségét. Sokkal nagyobb ennél azon erkölcsi hátrány melyet a kocsisok mosdatlan beszéde a naponként arra járó 200—300 diák lelkére gyakorol. Hisz azt nem kíváhatjuk, hogy a szállításról nevezett vezérei a diákokra való tekintetből hűtlenek legyenek szokásos kifejezéseikhez, azt azonban elvárhatjuk a hatóságtól a gymnasiumba járó gyermekeink erkölcsére érdekéből, hogy mielőbb más helyre kvártélyozza a fiakereket.

Egy előfizető.

LEGUJABB.

Merénylet Maura ellen.

A merénylő Artal köfaragó volt, azonban nem találván munkát, szolgának szegődött. Artal tagadja, hogy büntársai volnának és kijelenti, hogy saját elkatározásából cselekedett. Különben azt állítja, hogy merénylete Maura ellen nem mint polgár, hanem mint miniszter ellen irányult. Az egész sajtó egyhangulag elítéli a merényletet. Este minisztertanács volt. A belügyminiszteriumban a hivatalos és politikai világ számos kiváltsága jelent meg, hogy tiltakozzanak a merénylet ellen. A Correspondenzia jelenti Barcelonából, hogy a merénylőt egy rendőrségi ügynök letartóztatásakor úgy fejbe ütötte botjával, hogy az szörnyethalt. A hir megerősítésre szorul. Alfonz király ma meglátogatta Maura miniszterelnököt. Számos személyiség aláírta a miniszterelnök lakásán kitett ívet, A barcelóniai városi képviselőség elnöke egy beszédben elítelte a merényletet és bálaadó istentisztelet tartását indítványozta. Az indítványt egyhangulag elfogadták.

Uj közjegyző.

Megbízható forrásból nyert értesülés szerint a hivatalos lap egyik legközelebb száma fogja hozni, hogy *Rabár* Endre orsz. képviselő érsekújvári közjegyzővé nevezték ki.

Bulgária szabadság ünnepe.

A Sófiában f. évi augusztus 30-ára tervezett nagy ünnepély, a mely alkalommal Sándor cár szobrának leleplezése is végbement volna, bizonytalan időre elhalasztják. Az ünnepségekre ugyanis az orosz uralkodó

is meg lett hiva, aki most tudatta az ünnep-rendezésével, hogy a keletázsiai állapotok folytán ezidőszert a meghívásnak nem tehet eleget.

Goluchovszky otthon

Gróf Goluchovszky Abbáziából Bécsbe érkezett.

Szerkesztői üzenet.

Nem közölhetők: A kalap. A névjegy. Mi ketten. A babát elválasztják. Az utóbbiban fölcillan némi humor és kidolgozása is reményekre jogosít, de témáját jobban válassza meg. Sok olvasás és próbálgatás után még jó dolgokat kapunk öntől.

Sz. G. Budapest. B. levelét élvezettel olvastuk. Intézkedtünk. Mauthner kirakata érdeklődésünk állandó tárgya. Jobb erkölcsöket!

H. J. Szeged. T. Z. Zombor. Sűrűbben kérünk közleményeket. Üdvözet!

M. M. B.-Topolya A népies irány illik az egyéniségéhez. Azonban azon az érzélgősségen, hála Isten, már túl vagyunk. Ujabbat.

„A regényírás gyötrelmei.” Nincs humor nélkül, azonban sokkal rövidebbre kell fognia a beszédet. Irjon előbb az asztalfióknak, mielőtt a közönségnek ír.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti gabonatözsde.

Málnoky és Simon gabonatermék-kereskedő cég tudósítása.

— Április 11. —

Jó kínálat és kevés vételkedv mellett elkelt 10.000 mm. buza 5 fillérrel olcsóbb áron.

Egyéb nem változott.

Felmondott 30.000 mm. buza, 10.000 mm. rozs, 3.000 mm. zab április hó 18-án leendő átvételre.

A határidő-üzlet.

A határidő-üzlet olcsóbb amerikai jegyzésekre és nyereség realizásokra mérsékelt forgalom mellett gyengébben zárultak.

	Déli zárlat	Esti zárlat
Buza ápr.-re	895—894	791—92
Buza máj. 1904	896—897	791—92
Buza okt.	786—784	781—82
Rozs ápr.-re	624—627	627—23
Rozs okt.-re	—	—
Rozs áprilsra	643—644	643—44
Zab okt.-re	525—524	5*3—24
Zab	—	—
Zab október	551—550	547—48
Tengeri máj.	511—510	509—10
Tengeri	—	—
Tengeri	—	—
Teng. jul. 1904	522—521	520—21
Repce	—	—
repce aug.	10.90—11.05	—

Nyilttér.*

Nyilatkozat.

Ellenségeimnek kedvencz vesszőparipája, hogy csekély magam „részeseg” vagyok; bár engem dolog napon (iskolai napon) soha senki funkcióképtelennek nem talált. Ezen a vesszőparipán nyargal most Meznerics Ferencz, felügyelő-igazgató, a feletti bosszujában, hogy az általa képviselt felügyelőrendszer ellen agitáltam és cikkeztem. A mai iskolaszéki ülésen is egy agyafurt és valótlan feljelentéssel fog előállani. Az egész hajsza

*) Az e rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget Szerk.

és nevezettnek megbízhatlan feljelentései személyes bosszura és sértett hiuságra vezethetők vissza.

Szabadka, 1904. ápril 14.

Guresán István
osztálytanító.

Valóságos

Vörös bor fajszőlőkből

eladó.

Tulajdonos: Kuluncsich Jakab,
Szabadka, VII. kör, Odor-utca 32.

Van szerencsém t. cz. szives tudomására hozni, hogy több év óta fenálló szabó üzletemet a

női ruha elkészítésre

is kiterjesztettem, e célra berendezett műhelyemben (Tompa-u. 296. „vörös ökör” iskola mellett) elkészülnek — szakszerűleg — a legszebb női divat toilettek, **angol kosztüm, dis: es tavaszi és nyári ruhák** stb. — Különös figyelmébe ajánlom a

női felső-kabátokat és angol ruhákat,

melyek műhelyemben

ferfi szabó munkások által

készülnek. Remek állásért (Paletto, Spenser vagy testhez álló) kezeskedem.

BARTH HENRIK

ferfi- és női szabó

Eötvös-utca 60. szám, (Halpiacz.)

Nagymennyiségű
szép és nemes fajú
rózsák

nagy választékban
és jutányos árban kaphatók

BAGICS JÓZSEF kertésznél

Bednác - féle kert, az erdő bejáratával szemben

Ugyanott szebbnél-szebb
alkalmi csokrok megrendelhetők.

Egy kereskedelmi iskolát végzett
gyakorlattal bíró ifju

könyvelői állást

keres. Esti könyvelést is elfogad.
Czím a kiadóhivatalban.

SZŐLÖLUGAST

ültessük minden ház mellé és
kertjeinkben föld és homoktalajon.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas, (bár minden kuszó természetű) mert nagyobb része ha megnő is, termést nem hoz, azért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol lugasnak alkalmas fajokat ültettek, azok bőven ellátják házukat az egész szőlőérés idején a legkitünőbb muskatály és más édes szőlőkkel.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s nincsen oly ház, melynek fala mellett a legcsekélyebb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb. a legremekesebb dísz, anélkül, hogy legkevesebb helyet is elfoglalna az egyébre használható részekből. Ez a legháládatosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

A fajok ismertetésére vonatkozó, színes fénynyomatu katalogus bárkinek ingyen és bérmentve küldetik meg, aki címét egy levelezőlapon tudatja.

Cím

Érmelléki első szőlőoltványtelep Nagy-Kágya, u.p. Szekelyhid.

Jó házból való, képesítéssel bíró,
róm. kath. vallásu

ÓVÓNŐ

intelligens családhoz szerény feltételek
mellett **nevelőnőül** ajánlkozik.

Dsztrák-Magyar Monarchia irásban és képben

czimü diszmü, teljesen uj, 21 vászon
diszkötéses kötetben, melynek bolti
ára **331 korona, 150 koronáért ELADÓ.**

Hol lehet legolcsóbban

Vásárolni

kész férfi öltönyt,
gyermek ruhát,
női kabátot
és paletot

Földes Samu és Társa

Szabadka, Fötér Vermes-palota.

Férfi öltöny	17 kor. feljebb
Ulster	22 " "
Felöltő	17 " "
Gyermek öltöny	5 " "
Gyermek felöltő	9 " "

Külön osztály női konfekciókban.

Női Jaquetok	11 kor. feljebb
Női Paletok	17 " "
Fiu és leánygallérok	5 " "